ECLI:LV:AT:2018:0131.C05020312.8.L
Lieta Nr. C05020312
SKC-581/2018
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
LĒMUMS
Rīgā 2018.gada 31.janvārī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Intars Bisters,
tiesnese Zane Pētersone,
tiesnesis Normunds Salenieks
rakstveida procesā izskatīja /pers. B/ blakus sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 30.oktobra lēmumu daļā, ar kuru noraidīts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas un kasācijas sūdzība atstāta bez virzības.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 12.septembra spriedumu daļēji apmierināta /pers. B/ prasība un /pers. C/ pretprasība civillietā /pers. B/ prasībā par īpašuma tiesību atzīšanu uz garāžu, izlikšanu no tās, zemes nomas tiesisko attiecību konstatēšanu, nomas maksas parāda piedziņu un /pers. C/ pretprasībā par juridiskā fakta konstatēšanu un īpašuma tiesību atzīšanu uz strīdus īpašumu.
Par minēto spriedumu /pers. B/ iesniegusi kasācijas sūdzību, kurā ietverts lūgums atbrīvot viņu no drošības naudas samaksas par kasācijas sūdzības iesniegšanu.

[2] Ar Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 30.oktobra lēmumu noraidīts /pers. B/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas.
Lēmumā norādīts, ka prasītāja ir pieteikusi formālu lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, kuram nav pievienoti pierādījumi par viņas mantisko stāvokli, kas savukārt liedz tiesai iespēju pārliecināties, ka tas uz kasācijas sūdzības iesniegšanas brīdi ir tāds, kas prasītājai objektīvi liedz samaksāt drošības naudu.
Pamats atbrīvošanai no drošības naudas samaksas nevar būt lūgumā izklāstītie apstākļi, ka prasītāja iepriekš bijusi atbrīvota no valsts nodevas samaksas par prasību un apelācijas sūdzību, ka viņas ikmēneša neto ienākumi 2016.gadā bija 333,49 EUR, nedz arī tas, ka uz /pers. B/ piederošā zemes gabala „/Nosaukums A/ Nr. /numurs/" esošo strīdus garāžu lietotāji nemaksā nomas maksu, jo tie nav atzīstami par pierādījumiem, kas apstiprina apgalvojumus par viņas mantisko stāvokli.
Pierādījumu, kas apstiprina mantisko stāvokli, neiesniegšana atzīstama par šķērsli Civilprocesa likuma 458.panta ceturtās daļas piemērošanai.

[3] /pers. B/ iesniegusi blakus sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 30.oktobra lēmumu, lūdzot to atcelt un izlemt jautājumu par pēc būtības.
Blakus sūdzībā norādīts, ka identiskā lietā Nr. C05021912 (/pers. B/ prasībā pret /pers. E/) tas pats tiesnesis ar 2017.gada 25.oktobra lēmumu daļēji atbrīvoja prasītāju no drošības naudas samaksas, nosakot to 15 EUR apmērā. Uz 2017.gada 25.oktobra lēmuma pieņemšanas brīdi, lai arī citā lietā, bet ar to pašu prasītāju, tiesai bija iesniegta Valsts ieņēmumu dienesta izziņa par prasītājas darba algas apmēru. Tas norāda, ka prasītājas ienākumu apmērs tiesnesim bija zināms arī 2017.gada 30.oktobrī, kad tika pieņemts lēmums noraidīt lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas. Minētā izziņa nevarēja tikt pievienota kasācijas sūdzībai tās iesniegšanas dienā šajā lietā, jo prasītājas pārstāvei bija ilgstoša darba nespēja, par ko tiesa bija informēta.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi lietas materiālus, Augstākā tiesa atzīst, ka Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 30.oktobra lēmums atceļams daļā, ar kuru noraidīts /pers. B/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, un jautājums izlemjams pēc būtības.
[4.1] Augstākā tiesa secina, ka Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2017.gada 30.oktobra lēmumā pamatoti norādīts uz prāvnieka pienākumu iesniegt tiesā rakstveida pierādījumus par savu mantisko stāvokli, ja viņš vēlas panākt Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā norādītā lēmuma par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, pieņemšanu. Šajā sakarā atsauce (pārsūdzētā lēmuma 2.lpp., 3.sēj., 242. lpp.) uz tiesību doktrīnu un Augstākās tiesas lēmumiem par Civilprocesa likuma 458.panta ceturtās daļas piemērošanu ir pilnīgi pamatota.
Nav šaubu par to, ka jautājumi par tiesas izdevumiem ir formālas dabas. Tāpat nav šaubu, ka prasītāja savu pienākumu, pievienot dokumentus mantiskā stāvokļa pierādīšanai, šajā lietā nebija izpildījusi, jo Valsts ieņēmumu dienesta izziņa pievienota blakus sūdzībai. Tomēr bez ievērības nav atstājami konkrētās lietas apstākļi, kādos apstrīdētais lēmums pieņemts.
No Tiesu informācijas sistēmas izriet, ka Vidzemes apgabaltiesā atrodas vairāk par 80 civillietām, kurās /pers. B/ cēlusi īpašuma tiesību atzīšanas prasības pret garāžu lietotājiem. Faktiskie un tiesiskie apstākļi celtajās prasībās ir līdzīgi. Prasītāja šajās lietās ilgstošā laika posmā Vidzemes apgabaltiesā sniegusi dokumentus par savu mantisko stāvokli. Šajā lietā ir pamats secinājumam, ka uz 2017.gada 30.oktobri, kad pieņemts apstrīdētais lēmums, tiesnesim bija zināms /pers. B/ mantiskais stāvoklis. Minēto apstiprina blakus sūdzībā pieminētais tā paša tiesneša 2017.gada 25.oktobra lēmums lietā Nr. C05021912, kurā Valsts ieņēmumu dienesta izziņa bija iesniegta un tā kalpoja par pamatu prasītājas daļējai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas. Šādos apstākļos 2017.gada 30.oktobra lēmumu daļā par iespēju atbrīvot prasītāju no drošības naudas samaksas nevar atzīt par pareizu, tāpēc tas atceļams.

[4.2] Vienlaikus Augstākā tiesa uzskata, ka nav lietderīgi jautājumu nodot jaunai izskatīšanai Vidzemes apgabaltiesā, jo konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi ļauj jautājumu izlemt pēc būtības, kā to nosaka Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punkts. Proti, ņemot vērā izklāstītos argumentus par prasītājas mantisko stāvokli, kas uz 2017.gada 30.oktobri, salīdzinot ar 2017.gada 25.oktobrī Vidzemes apgabaltiesā nodibināto, nebija mainījies, /pers. B/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināms daļēji, nosakot maksājamo drošības naudu 15 EUR pie kasācijas sūdzības iesniegšanas.

Drošības nauda 15 EUR atbilst arīdzan Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas praksei līdzīgās lietās, kurās prasītāja ir /pers. B/, un kas akceptēta ar Augstākās tiesas rīcības sēdes lēmumiem (*sk., piemēram, Augstākās tiesas 2017.gada 3.aprīļa rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKC-1233/2017 (Nr. C05025012) un lietā Nr.SKC-1248/2017 (Nr. C05030713), Augstākās tiesas 2017.gada 4.decembra rīcības sēdes lēmumu lietā Nr.SKC-1967/2017 (ECLI:LV:AT:2017:1204.C05033909.2.L), Augstākās tiesas 2018.gada 8.janvāra rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKC-568/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0108.C05024612.6.L*).

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktu un 458.panta ceturto daļu, Augstākā tiesa

nolēma:

Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 30.oktobra lēmumu atcelt daļā, ar kuru noraidīts lūgums par /pers. B/ atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, un, izlemjot jautājumu pēc būtības, daļēji atbrīvot /pers. B/ no drošības naudas samaksas, nosakot to 15 EUR.

Atstāt bez virzības /pers. B/ kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 12.septembra spriedumu un noteikt /pers. B/ termiņu līdz 2018.gada 2.martam drošības naudas 15 EUR samaksu apliecinoša dokumenta iesniegšanai Vidzemes apgabaltiesā.

Ja lēmumā noteiktajā termiņā trūkumi netiks novērsti, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis I. Bisters

Tiesnese Z. Pētersone

Tiesnesis N. Salenieks